

Stuvenški dom

Stev. 136

U Ljubljani, 17. junija 1936

Leto 1.

Iskanje petroleja, javna dela, kakor jih nikjer drugje ne poznamo

3 tisoč km novih cest za Abesinijo

Rim, 17. junija, o. Ministrski predsednik Mussolini je zadnje čase sprejel veliko gospodarskih in finančnih osebnosti ter se z njimi posvetoval za organizacijo gospodarstva in gospodarskega življenja v Abesiniji. Imenovan je tudi posebno komisijo, ki je imela nalogo proučiti vse možnosti za čim boljše in hitrejše gospodarsko izkoriscenje abesinskih zaledov. Ta komisija je svoje pripravljalno delo v Rimu končala in je večer odpotovala v Abesinijo. V Addis Abebo doseže v nekaj dneh, da bo na kraju samem proučila vse možnosti za trgovino in industrijo.

Posebno pozornost bo komisija, katero sestavljajo finančni in tehnični strokovnjaki, posvetila petrolojskim vremcem, kolikor jih je že odkriti. Komisija bo vršila geološke in zemljepisne studije in bo začela s poskusnimi vrstami v Danakilu in Harrarju. Dosedanja vrtanja, ki so bila osamjene značaja, so prinesla nadve razveseljive uspehe. Ugotovili so, da se največje zaloge petroleja nahajajo v višini okrog 1000 m.

Kot prvi pogoj za gospodarski in industrijski razvoj Abesinije pa smatrajo Italijani dobro cestno omrežje. V tem pogledu so zlasti v obrobnih pokrajini naredili naravnost čuda. Vojnički inženjerji so se zdaj že vso dejavno dobro pripravljali, da začno v začetku julija s sistematičnim izgrajevanjem

cestnega omrežja v novo osvojenih pokrajinah. Celotna dolzina novih cest bo znašala po dosedanjih načrtih okrog 3000 km. Prepredla bo vso Abesinijo. Ko bodo zgrajene ceste, bodo Italijani do podrobnosti izvedli organizacijo uprave do zadnje vasi. Takoj bodo tudi organizirali fašistovske mladinske in kulturne organizacije. Zračni promet, ki je že sedaj brezhiben, bodo še bolj reorganizirali, tako, da bo avionsko potovanje iz Rima preko Asmara v Addis Abebo izvršeno v treh dneh.

Vse ceste, ki jih bo Italija zgradila v Abesiniji bodo po približni cenitvi veljale 25 milijonov funtov šterlingov, ali okrog 6.5 milijard dinarjev.

Selasijeva zapuščina

Addis Abeba, 17. junija, o. Z ozirom na dejstvo, da je pobegnil abesinski cesar zapustil se ogromno svojega imetja, predvsem nepremičnin, oprave in prepog pro različnih abesinskih dvorcih, je italijanski podkralj izdal podrobne navodila, kako se naj ta zapuščina upravlja. Ker ni v Abesiniji nobenega člena Selasijevega ozjega sorodstva, bo z imetjem bivše cesarske rodbine razpolagala država. Kar se tiče sedanjih cesarskih uradnikov, bo italijanska uprava vzela v svojo službo tiste, o ka-

terih se da sklepati, da bodo v svojem delu vestni, lojalni in zvesti.

Spremembe v italijanski diplomaciji

Rim, 17. junija, AA. Havas izve, da se bodo izvršile velike izpremembe na vodilnih mestih italijanske diplomacije. Izmenjeni bodo predstavniki Italije v Washingtonu, Moskvi in Varsavi. Za veleposlanika v Varsavi bo imenovan sedanji veleposlanik Moskvi baron di Valentino. V Moskvo bo prišel sedanji veleposlanik v Washington Avgusto Rosso, na njegovo mesto pa gre v Washington Fulvio Suvich.

London, 17. junija, AA. Italijansko-ngleško društvo je imelo sejo, na kateri je bila sprejeta rezolucija, ki zahteva ukinitev sankcij proti Italiji. Mussoliniju je bil poslan brzjavni pozdrav z vsebino rezolucije.

Rim, 17. junija, AA. (DNB) V zunanjem ministru izdelujejo, kakor trde v včerajnjih političnih krogih, nov diplomatski dokument, ki pobuja navedbe o italijanskih grezodejstvijih v Abesiniji. Ta dokument bodo poslali tajništu ZN za bližajoče se zasedanje skupščine in sveta ZN.

London, 17. junija, AA. Italijsko-ngleško društvo je imelo sejo, na kateri je bila sprejeta rezolucija, ki zahteva ukinitev sankcij proti Italiji. Mussoliniju je bil poslan brzjavni pozdrav z vsebino rezolucije.

Rim, 17. junija, AA. (DNB) V zunanjem mi-

Napredovanje poštnih uradnikov

Belgrad, 17. junija, m. S kraljevin ukazom so napredovali naslednji poštni uradniki: za višjega svetnika IV-2 Tilen Eppihi na pošti rav. v Ljubljani, za viš. inspek. V. gr. Karol Dobršek na pošti Ljubljana I in Leopold Kočenina na pošti Maribor II ter Ivan Keržin v ministrstvu PTT, vsi doslej v VI. skupini. Za tehnične tajnike VI. skupine so napredovali: na pošti Maribor II Anton Ivnik in Jernej Cunla, na pošti Ljubljana I pri Gabriel Matušič in Janko Alič, na pošti Litija pa Cvjetko Kolbe, vsi doslej kontrolorji VII. skupine. Za višje taceunske kontrolorje VI. skupine so napredovali: Konrad Dvoržak, teh. kontr. VII. skup. v Ljubljani, in Stanko Gaberščik, prav tako na pošti rav. v Ljubljani. Za viš. teh. pristava VII. skup. pri teh. pošti, rav. v Ljubljani je napredoval Stanislav Podboj, doslej v VIII. skupini. Za poštné kontrolorje VII. skupine so napredovali: na pošti Kostajnica Vinko Slama, na pošti Šušak Mirko Hlebec, na pošti Rakov Ivana Kenič, na pošti Crnomelj Katrica Tanear, na pošti Ljubljana I Ivana Bezelj, na pošti Dobrila Justina Florjančič, na pošti Brežice Amalija Negovec, vsi dosedaj v VIII. skupini. Za teh. kontrolorje VII. skupine je napredoval Anton Keceli na pošti Maribor I, dosedaj teh. uradnik VIII. skupine. Za glavnega arhivarja VII. skupine je napredoval Antonija Ster na pošti rav. v Ljubljani, dosedaj v VIII. skupini.

Z odlokom poštnega ministra pa so napredovali za uradnike VIII. skupine: Ivan Pohorec, Ivan Sušnik, v Tržiču Roza Smrdi in v Slatini Radenc Angelia Novak, vsi dosedaj v IX. skupini.

Za prometnika VIII. skupine na pošti Gornje Radgona je napredovala Alojzija Krišč. Za manipulante IX. skupine sta napredovala na pošti na Jesenice Ana Kokol in Pavle Višar.

Veleizdajniški proces na Poljskem

Katowice, 17. jun. AA. DNB: Včeraj je bilo končano dokazilno postopanje v velikem veleizdajniškem procesu, ki trajalo že 10 dni. Čitanje dokazov je trajalo zelo dolgo. Dokazano je, da je vodja pokreta Manjura sodeloval pri uporih v letu 1928 in da je prisel v Gornjo Šlezijo iz Buthena. Po tem postopanju so državni tožilci in zagovorniki stavili več predlogov. Precejšnje zanimanje je vzbudilo dejstvo, da je državni tožilec priložil še druge dokaze, ki jih je prinesel iz zaslivanja drugih članov Manjurinega pokreta. Obsoda bo izrečena še ta teden.

Haile Selasije - ali gospod Tafari

Bern, 17. junija. V krogih, ki so blizu zveznemu svetu, potrjujejo, da bo moral cesar Haile Selasi, preden pride v Švico, predložiti pristojni švicarski oblasti redno prošnjo za dovoljenje za bivanje v Švici. V prošnji bo moral točno navesti namev svojega bivanja v Švici.

To je trenutno niso švicarske oblasti še izdale cesarju dovoljenja za bivanje. Vprašanje je, ali bo dobil dovoljenje za bivanje na svoje cesarsko ime, ali ga bodo imenovali le preprosto gosp. Tafari.

Eden ne bo odstopil

London, 17. junija. »Times« piše, da so vesti o odstopu Edena fantastične. »Morningpost« meni, da bo v svojem govoru v četrtek Eden napovedal konec sankcij. »Daily Herald« piše, da ne zagovarja sankcij, meni pa, da se Mussolini pripravlja na diplomatski triumpf v Zenevi.

34 milijard dolga

Washington, 16. junija, AA. Po poročilu finančnega ministra je ameriški državni dolg po izplačilu pomoči bivšim vojnikom in drugih transakcij narasel za 2.7 milijarde dolarjev. Dosegel je rekordno višino od 34 milijarde dolarjev.

Pariz, 17. junija, AA. (Havas) Po službenih vesteh stavka v Parizu in okolici še 73.000 delavcev. Na delo se je vrnilo 202.332 delavcev.

40 urnik sprejet

Zeneva, 17. jun. AA. Havas poroča: Komisija međunarodne konferencije za delo je s 16 proti 6 glasovom sprejela načrt konvencije o 40 urnem delovnem tednu v tekstilni industriji. Šest delegatov, ki so zastopali delodajalce, je glasovalo proti. Delegat Jugoslavije se je vzdral glasovanja. Delegati Anglije, Madjarske in Venezuela so bili odsotni. Načrt konvencije o 40 urnem delovnem tednu v železarski industriji je bil sprejet z 19 proti 15 glasovom. Štirje delegati so se vzdrali glasovanja. Proti so glasovali delodajalci in vladni delegati Anglije in Brazilije.

Stockholm, 17. jun. AA. Vodja kmečke stranke Person bo najbrž že nočjo sestavil novo vlado.

Sanghaj, 17. junija, AA. (DNB) Danes so se pritele pogajanja glede mirne rešitve sporja med zastopniki jugozapadnih pokrajin in zastopniki osrednje vlade v Nankingu.

Pariz, 17. junija, AA. (DNB) Zunanji minister Yvon Delbos je sprejel dopoldne italijanskega poslanika v Parizu grofa Cerutti.

Belgia v stavki

Rexisti gredo v parlament

Bruxelles, 17. junija, AA. Direktorij reksistične stranke je sprejel soglasno sklep, da naj vodja pokreta Degrelle sodeluje v parlamentu in da naj osebno prevzame vodstvo reksične opozicije, čeprav se je v začetku zdelo, da tega ne bodo storili.

Bruxelles, 17. junija, AA. (DNB) Poveljnik orožniškega polka v Bruxellesu je bil poslan v Liege, da sam osebno vodi varnostne ukrepe zaradi stavke. Takoj po prihodu je stopil v stik z guvernerjem in županom. Glavni odbor sindikata je objavil proglašenje vodstva, da naj ostane mirno. Z vseh strani pa prihajajo vesti, da stavkujoči sistematично terorizirajo tovarise po podjetjih.

Bruxelles, 17. junija, AA. Havas poroča: Belgijski sindikat je poslal manifest delavstvu, v katerem ga poziva, da naj mirno in dostojansivo nastopi s sedanjim pokretom, dokler ne doseže vseh svojih zahtev.

Bruselj, 16. junija, AA. Stavkovno gibanje ne prestano raste. Občinski delavci v Liegeju so stopili v stavko. Travmaji počivajo. Veliči trgovine so odprle svoja vrata pod zaščito policije. Davi je krenil spred v stavku, da prepreči spredvajanje. Odbelku orožnišča na konjih se je posrečilo spredvajanje.

V Sarangu so vse trgovine zaprte. V stavku so stopili tudi delavci in nameščenci raznih občinskih podjetij.

Rudarska stavka se je razširila tudi na pokrajino Campine in na Luksemburg. Tu stavkajo tudi kovinarji.

Danes je postal položaj v Liegeju zelo napet. Središče mesta so zavzeli oddelki orožništva. Vzliči prepovedi javnih zborovanj in strevorodov so stavkujoči delavci hoteli ili v povorki. Orožništvo je moralno večkrat interpretirati, da je ljudi razgnalo.

Vlada pa se mora braniti, ker ji je španski narod dal nalog, da čuva demokracijo in preprečuje povratak diktature. Vodene ugotovitve socialističnega zastopnika niso izkazale nobenega priznanja.

Kongres JNS - 31. junija

Kakor piše današnje »Jutro«, se bo veliki kongres JNS stranke in vseh jugoslovenskih elementov vršil 31. junija in 1. julija. Datum kongresa je že zanimal. Prosili bi »Jutro« samo, naj pojashi, ali spada to nenadno ponovljenje junijskih dni v splošni program JNS o farbanju jugoslovenske in posebej obdravsko nacije, ali pa je to prvi začetek novih dalekosežnih reform, ki jih v našem javnem življenju JNS pripravlja. Skoda, da ni rojstvo 31. junija »Jutro« spravilo v svoji včerajnjih uvodnik o krasni nedelji, kjer je na takoj ginalj način razdeloval zvezne neideljskih naravnin v nemaravnih pojavo. V njegov venec, ki ga je spletlo iz konferenc JNS, iz sokolskih nastopov in prejavnih legij, katerih namen in smisel ilustrirajo govorji in okrožnice, bi tudi 31. junij zelo posrečeno spadal.

Bruselj, 17. junija, AA. (DNB). Danes je vladna seja, ki je predsedoval predsednik vlade Vanzeeland. Na seji je bilo načelo govor o stavki.

Kiel, 17. junija, AA. (DNB). Včeraj sta v Vzhodnem morju trčila drugi v drugega švedski parnik Minieri in holandski parnik »Jonas«. Oba parnika je karambol hudo poškodoval, vendar se jima je posrečilo brez tuje pomoči pripluti v Kiel.

trahovita nesreča na Donavi pri Budimpešti

40 tramvajarjev utonilo

Budapest, 17. junija. Strankarska organizacija tramvajskega osebja vladne unionistične stranke je priredila snoči na takoj imenovanem Ljudskem otoku pri Ujepestju tovariški večer. Po končani zabavi so se ljudje vračali domov. Prevoz z otoka čez Donavo se vrši z zasebno motornico. Ko je čoln pripeljal do sredne Donave, so opazili, da nekaj ni v redu, in takoj nato se je začel potapljanje in je nekaj minutah izginil pod vodo. Oblastna so takoj izdala vse potrebne ukrepe za reševanje potnikov. Na kraj nesreče so takoj prišli gasilci in reševalno društvo. Alarmirali so tudi vojstvo.

Dopravnje so potegnili iz Donave devet trupel.

Usode ostalih potnikov še zmerom ni znana.

Katastrofa se je pripetila včeraj kmalu po polnoči. Neki brod, ki je prevažal med nekim otokom na Donavi in Budimpešto, se je iz neznane vzroke potopil in je utonilo več oseb. Še ponoči so potegnili iz Donave več trupel. 15 oseb

je nevarno ranjenih in so jih morali prepeljati v bolnišnico. Mislijo, da je bilo na brodu okoli 40 ljudi, tako da je usoda 17 oseb še neznana, vendar se sme domnevati, da so utonili.

O tej katastrofi se je davi izvedelo še tole:

Po prvih poročilih je bilo na brodu 60 oseb, po znanju so ugotovili, da jih je bilo 40.

Vsa Budimpešta je zelo razburjena. Na bregovih Donave se okoli kraja nesreče neprestano zbirajo velika množica ljudstva, ki z velikanskim zanimanjem sledi iskanju pogrešanih potnikov.

Soferski motornice so rešili in je izjavil, da je nesreča pripetila zato, ker je med potnikami nastala panika, ko so opazili, da brod na nekem mestu pušča vodo, in so se vsi strnili na drugi kraj. Zato je voda udarila na brod in se je vozilo začelo naglo potapljati. Točnost te verzije bo treba še proučiti. Trde, da so bili vsi potnikti v veselju razpoloženju in skoraj vsi okrogli.

Verska vojna v Palestini

Jeruzalem, 17. junija, o. Z ozirom na dejstvo, da angleška vlada arabskim zahtevam ni ustregla in tudi, kakor pričajo zadnji ukrepi visokega komisarja, ne namerava ustreči, je vodstvo arabske eksekutive sklenilo, da prične borbo proti Angležem na verski podlagi. Poslalo bo oklic vsem mošamedanskim narodom o Sredozemskem morju, naj palestenske Arabe in v tem bo zoper Anglo podpirajo z molitvijo in z denarjem. Angležem je to dejstvo silno neprjetno, ker zna zaradi tega priti do pretresov in Indiji, ki šteje ogromno mošamedanskega prebivalstva.

Za petek so v Jeruzalemu napovedane velike verske demonstracije, ki se bodo začele ob vsakotedenki molitvi v Omarjevi mošči. Pri tej priliki bodo Arabci prosilno obseglo revolucion

Krvav zločin v Šmartnem ob Savi:

Brat umoril brata?

Ljubljana, 17. junija.

Vsa veva okolica in daljno Posavje se z veliko napetostjo zanima za ugodno čepljarskega pomočnika, 28-letnega Viktorja Marna iz Šmartna ob Savi. Ze na praznik sv. Rešnjega Telesa se je Viktorjem prijateljem, znancem in tudi sosedom čudno zdelo, da ni Viktorja nikjer na spregled, ko je bil drugač ob prostih prazničnih dnevih stalno v njihovi družbi. Tudi njegov zaročenek Lenki Jusinovi je bil težko pri srcu, ker jo Viktor ni ves dan obtekel. Težke slutnje so jo obše, da je najbrž Viktor na tajinstven način izginil z domačije. Viktor Marn je bil varčen in marljiv delavec. — Zgradil si je ob Šmartinski cesti lčno hišo z vrom, da bi se vanjo po poroku vselil z Lenko kot gospodinjo. Orožniška patrulja iz Vevče, ki ima dolžnost, da obhodi gotove kraje v Posavju, je 13. t. m. po zaupnikih in tudi od zaročenke same izvedela, da Viktorja Marna pogrešajo in da se je moral nad njim izvršiti najbrž kak zločin. Tudi tvrdka Bata v Ljubljani se je zanj zanimala, ker je bil pri njej zaposlen kot čepljarski pomočnik.

Prve polzvedbe

Veva orožniki pod vodstvom komandirja gospoda Sušnika, so takoj v soboto uveli prve polzvedbe. Zbrali so temeljne informacije o razmerah na domačem domu Viktorja Marna, rodbinske prilike in zlasti, kakovino razmerje je vladalo med Viktorjem in starejšim bratom, 31-letnim Lojzetom Marnom, ki je po ocetu prevzel domačijo, a se je zavezal v izročilni pogodbi, da izplača brata in dve sestri, ki se nahajata v Ameriki. Doznavli so orožniki, da je med obema

bratoma vladalo veliko nesoglasje

in da so bili večkrat ostri prepriči med obema zaradi denarja. Viktor je zahteval denar, brat mu je ugovarjal. Padli so med njima dostikrat hudičitki. Ker so se med ljudmi širile govorice, da je najbrž Lojze ubil svojega brata in zakopal, so naposled orožniki izvedli pod vodstvom komandirja najstrožjo hišno preiskavo. Imela je delen uspeh. Našli so okrvavljenje cunje. Tudi Lojze je kazal na obrazu in rokah sumljive znake, bil je opraskan in je kazal lažje poškodbe, ki so bile še dokaj sveže. Komandir g. Sušnik je naposled v ponedeljek prijel starejšega brata in ga kot osušenca začel začiščati o vseh okolnostih. Lojze

je bil pri zasišjanju trdovraten. Zanikal je vsako krivdo, da bi bil na kakoršenki način deležen pri zagotenosti usodi brata Viktorja. Odločno je zavračal sum, da bi bil on postal morilec svojega brata. Na podlagi zbranih dokazov je naposled komandir napovedal arretacijo Lojzetu Marnu, ki se je temu ukazu udal s topo resignacijo.

Izročen v sodne zapore

Po dolgotrajnem zasišjanju v ponedeljek so orožniki v ponedeljek zvečer odvedli Lojzeta Marn na Ljubljano direktno z doma iz Šmartna ob Savi. Ob 20. so ga izročili v preiskovalne zapore ljubljanskega okrožnega sodišča. Jetniška uprava je Lojzeta prevzela v eestavila z njim zapisnik o osebnih podatkih. Alojzij Marn je bil rojen 14. junija 1906 v Šmartnem ob Savi na domu štev. 32, pobit je na obrazu in rokah, krepke in srednje poštave. Seboj je imel 234 Din denarja. Orožniki so hkrat predložili držav. tožilstvu kratko ovadbo proti Lojzeti Marnu zaradi suma umora. Drž. tožilstvo je nato odredilo kazenski progon proti Lojzeti Marnu in poverilo nadaljnjo preiskavo preiskovalnemu sodniku. Ta je Lojzeta kratko zasišla. Lojze je zanikal krivdo. G. sodnik pa je odredil proti njemu preiskovalni zapor.

Že tretji dan na terenu

Trije orožniki veva orožniške postaje: komandir Sušnik, narednik Dušan Andrič in podnarednik Lovrenc Jereb preiskujejo na terenu v Šmartnem ob Savi zadevo pogrešanega Viktorja Marna. Prvotna domneva, da bi bil Lojze ubitega brata zakopal in zabetoniral, ni bila utemeljena. Preiskali in prekopali so vse okoli hiše, prevrigli gnojnice. Ni bilo nikakih sledov. Rezultat včerajnjih raziskovanj pa je bil, da so orožniki našli krvave sledi, ki so vodile tja proti Savi. Utemeljena je domneva, da je najbrž nekdo truplo pogrešanega brata Viktorja odnesel proti Savi in ga vrgel v vodo. Orožniki so že dve noči prenočevali kar v Šmartnem ob Savi, da so mogli takoj zgodaj zjutraj nadaljevali z nadaljnimi raziskovanji in poizvedbami. Davi so se zgodaj napotili tja proti Savi in so začeli iskatki truplo pogrešanca ob bregovih Save. Preiskujejo vsak grmič. Na razpolago jim je tudi čoln.

Ob zaključku lista še niso našli trupla pogrešanega. Kakšen bo končni uspeh vseh preiskav, bomo pač poročali. Vsekakor ni izključeno, da bo orožnikom omogočeno razvozljati tajanstveno izginjajočega čepljarskega pomočnika Viktorja Marna.

Ponarejalska družba „Bratje Kastelic“ pred sodiščem

Ljubljana, 17. junija.

Zadnji čas so se zelo razširili ponarejeni kovanci po 20 in 50 Din po vsem krajih Slovenije. Ti falzifikati so prav dobro izdelani in se na prvi pogled težko ločijo od pravih, osobito v temi. Imajo mnogo spletljivi blesk. Tudi zvenk je močan. Ponarejeni kovanci po 50 Din imajo po robu celo predpisani napis »Bog čuvaj Jugoslaviju«. Ti falzifikati se širijo po Mariboru, Celju, po Gorenjskem, Dolnjem Savinju in Notranjskem. Nekemu razpečevalcu so že prišli na sled, toda ta noč izdati svojih sotrudnikov, pomagačev in mojstrov v ponarejanju denarja.

Pred malim kazenskim senatom pa se je danes ob 8. 30 pritočila glavna razprava proti 4 bratom Kastelicem, ki so ustanovili družbo z neomejeno zavezco, da bi ponarejali 20-dinarske kovance in jih spravljali v promet na raznih krajih okoli Litije, v Ljubljani in njeni okolici. Bratje Kastelci so doma na sredini kmetiji na Otič vrhu pri Velikem Gabru, okraj Litije. K sebi so povabili napolstrokrovnjaka v ponarejanju kovancev 24-letnega Antona Fincia iz Peči pri Višnji gori, ki je bil lani spomladi obsojen v Novem mestu zaradi razpečevanja falzifikatov na 5 mesecev strogega zapora in 400 Din denarne kazni, pogojno za 4 leta. Tega so bratje Kastelci naprosili, da jim da navodila za modele in primeren material. Najprej so po njegovih navodilih napravili nekak prešen model za 20-dinarski kovanec,

kajti 50-dinarskega si niso upali ponarejati zaradi obrobnega napisa. Peščen model se ni obnesel. Lani spomladi so nato napravili model iz gipsa. Tudi ta ni bil prav. Naposled so napravili model iz bakra. Ta jih je bil po volji. V svoji priprosti kovnici so začeli ponarejati 20-dinarske kovance. Napravili so jih 25, a so bili že na prvi pogled sumljivi. Izdelani so bili iz raztopine svinca, bakra in kositra. Razun dveh, so bratje Kastelci spravili v Litiji, Ljubljani in okolici vse komade v promet. Naposled so jih v Ljubljani prišli na sled. Falzifikate so oddajali pri malih trgovcih, ki dostikrat ne pazijo na kakovost kovancev, dalje pri branjevcih ob večernih urah. Tudi trafičante so oslepali. Navadno so kupovali za nekaj dinarjev cigaret, kruha, ali pa kak mal prigrizek. Eden bratov si je celo s ponarejenim kovancem kupil vojni listek Radohova vas-Ljubljana. Ta nepošteni posel so izvrševali od avgusta lani do letošnjega februarja.

Kriminalnemu oddeku ljubljanske policije pod vodstvom pol. nadzornika g. M. Močnika, ki je izvršil hišno preiskavo pri Kastelicih, se je naposled posrečilo prijeti tvrdko »Bratje Kastelci«. Vsi so ze v preiskavi priznali sodelovanje pri ponarejanju in razpečevanju teh kovancev.

Na zatočni klopi so danes sedeli: 29-letni Janez Kastelic, ki je bil šef tvrdke, 27-letni France Kastelic, glavni razpečevalec, 24-letni Tone in 22-letni Nace Kastelic ter Anton Finc.

Razprava ob zaključku lista se traja.

Večer bolgarskih plesov in iger

Skupina bolgarskih akademikov, kakih 15 po številu, ki je z uspehom nastopila že po drugih večjih mestih naše države, je v nedeljo zvečer predela tudi v ljubljanskem opernem gledališču »Večer bolgarskih plesov in pesmi«. Na programu so prevladovali plesi, pesni smo slišali vse skupaj kmaj tri, in sicer lepe bolgarske sevdalinke, ki jih je z lepim glasom in pristno občutenim podajanjem zapela članica te skupine K. Petkova. Ves spored so gestje izvajali v slikovitih bolgarskih narodnih nošah; med originalne narodne plese (Svatovsko kolo, Dujingersko, Sitno, Rečenica itd.) so vpletli nekaj bolj stiliziranih in nekaj simboličnih plesov, ki so jim pa vsem bili za podlagu elementi, narodnih plesov. Skoda le, da plesom ni bila ekvivalentna glasbena spremjava (operni orkester pod ravnatel-

jem Poličem, pri klavirju je dobro sodeloval dr. Švara), ker bi lahko še bolj zaživel posebno bolgarskih plesov, komplikirana orientalsko baryana ritmična razgradost v muziki, ki ji odgovarja za naše pojme izredna komplikiranost plesnega koraka, ki so jo pa gestje res dovršeno podali. Predvsem sta omembne vredne H. Garikov in K. Petkova, ki se zdi, da sta duša te skupine, od ostalih solistov se je odlikovala posebej L. Atanasova, poleg M. Basmacijeve in D. Siskova.

Gledališče je bilo precej slabo zasedeno, nekaj najbrž vsele lepega nedeljskega vremena, nekaj vsled slabe reklame, vsekakor bi bolgarski akademiki zaslužili pri nas vsaj malo več pozornosti.

W.

Tudi takšnih stvari ne smemo omalovaževati

Nedokončan uvod

Veličastni dnevi ljubljanskega velesejma in njegovega nerazdržljivega priveska, ki ga je nekdo krstil z moškim imenom »veletingitangle«, nujno tovaris je pa je bil imenja, da se mu bolj prilega ime srednjega spola »velepijanjevanje«, so minili. Ubrani akordi slajerkostna na »ringelšpil«, ki je svital samo srce pretresajočo in velenkljivo, da je v tem gezen...« itd., so izveneli, fenomenalno tele »sa« dvema glavama i četiri okci, da odbezijo razkazovati svojo imenitnost drugam, za njim pa je odloščil tudi 500 ali 5000 let (se ne spominjam več natančno) star velekokrolid. Vej so odšli. Grobna tišina je zavladala sredi pisanih paviljevov, le veter turobno ječi v vrhovih dreves: Vse mine...

Približno takšen, samo še mnogo daljši uvod, pol svetlobolja in tih rezignacije, sem nameraval napisati za članek ob zavetnosti velesejmskega zavabišča — da velesejma samega kot lajk niti ne omenjam. Pa me je čas prehitel in tako pišem zdaj o nekolikanj sodobnejšem in aktualnejšem rečeh, kot je bil takle ringelšpil in tele in krokodil. Vsi ti namreč pridejo in gredo — Ljubljana pa ostane.

Na naslov velesejmske uprave

To bi namreč rad vedel: ali je uprava ljubljanskega velesejma že kdaj razmišljala o tem,

kako porazen vtis napravijo na tuje (domačine izvzemam, kajti oni so takšnih reči že vajeni kot cigan uši) tisti idilični prostorčki na velesejmskem zabavišču, ki so opremljeni z dvema ničlama? Kot klaveri simboli naše zaostalosti in klasicne zanirknosti se šopirijo sred pisanega razkošja in dirndaja že leta in leta.

Teorija in praksa ...

Hodiš po razstavnih paviljonih. Vse polno zanimivosti in poučnih stvari ti siši v ušesu in v oči. Nekje visi n. pr. tablica z napisom: SODOBNO STANOVANJE, takoj zraven pa tablica z napisom: NESODOBNO STANOVANJE. In spet drugod ti naši zdravstveniki toplo polagajo na srce higijeno in še kaj — komaj nekaj korakov od teh velenkljivih in spet vseh šopirji javno stranišče z vso svojo nesodobnostjo in nehigijeničnostjo...

Ljubljanski velesejem si je v teku dolgih let svojega obstoja menda vendarle že pridobil značaj stalnosti, zato ne moremo in ne moremo razumeti, da uprava še ni čutila potrebe, da odstrani to sramoto z velesejmskega prostora. Toliko denarja se je dozaj menda že nabralo v kas, da bo zadoščalo za zgraditev času in namenom dostopnejšega javnega stranišča, ki ne bo več v spodniku in pojavljanju vseh. Pisc te vrstic je bil sam priča, ko je neki Dunajčan med obiskom tega idiličnega

Občni zbor Zveze za tujski promet

Ljubljana, 17. junija.

Ob udeležbi okrog 30 delegatov raznih tujskoprometnih organizacij, ki so včlanjeni v Zvezu za tujski promet v Sloveniji ter okrog 30 predstavnikov ostalih družev v javnih korporacij, ki so interesirane na tujskem prometu, se je začel danes dovolne ob 10 v sejni dvorani Zbornice za TOI občni zbor Zveze za tujski promet v Sloveniji.

Občni zbor je otvoril zvezin predsednik dr. Rudolf Marn, ki je po uvdrem pozdravu podal predsedstveno poročilo, ki je bilo z odobravljeno sprejet. Ravno, tako je bilo v odobravljeno sprejeti tudi obširno poročilo ravnatelja tujskoprometne zveze g. Pintarja, ki je poročal o poslovanju zveze. To poročilo je bilo že napisano razdeljeno med udeležence ter obsegla nad 50 tiskalnih osmerk.

Iz računskega zaključka je razvidno, da je zvez-

za v slabih gmotnih razmerah. Zivi zveza samo od dohodkov, ki jih prinašajo njene komercijske ustanove. Vendar pa so ti dohodki taki, da za zvezine potrebe ne zadostujejo. Zato podpira zvezo tudi bankska uprava, občina, Zbornica za TOI. V interesu zvezne in splošnega napredka v propagandi tujskoga prometa pa bi bilo, da se subvencije zvišajo, ker zvezu sicer ne more v popolni meri izpoljevati svojih nalog. Bilanca izkazuje 2137 din dobica, kar je dokaz, da je bilo gospodarstvo kljub slabim razmeram dobro. Nato je bila dana odbor razrešica ter so sledile volitve. Z maleknostnimi spremembami je bil izvoljen dosedjan odbor. Mesto umrela prof. Jarca je bil v odbor izvoljen g. dr. Stelle in mestu dr. Vargazona in. Dilrich. Med odbornike je bil izvoljen tudi novomeški župan gosp. Pavčič ter ravnatelj zdravilišča Rog. Slatine Gračner. Nato so sledili nekateri predlogi, o katerih se je razvila živahnna debata.

Iz računskega zaključka je razvidno, da je zvez-

za v slabih gmotnih razmerah. Zivi zveza samo od dohodkov, ki jih prinašajo njene komercijske ustanove. Vendar pa so ti dohodki taki, da za zvezine potrebe ne zadostujejo. Zato podpira zvezo tudi bankska uprava, občina, Zbornica za TOI. V interesu zvezne in splošnega napredka v propagandi tujskoga prometa pa bi bilo, da se subvencije zvišajo, ker zvezu sicer ne more v popolni meri izpoljevati svojih nalog. Bilanca izkazuje 2137 din dobica, kar je dokaz, da je bilo gospodarstvo kljub slabim razmeram dobro. Nato je bila dana odbor razrešica ter so sledile volitve. Z maleknostnimi spremembami je bil izvoljen dosedjan odbor. Mesto umrela prof. Jarca je bil v odbor izvoljen g. dr. Stelle in mestu dr. Vargazona in. Dilrich. Med odbornike je bil izvoljen tudi novomeški župan gosp. Pavčič ter ravnatelj zdravilišča Rog. Slatine Gračner. Nato so sledili nekateri predlogi, o katerih se je razvila živahnna debata.

Iz računskega zaključka je razvidno, da je zvez-

za v slabih gmotnih razmerah. Zivi zveza samo od dohodkov, ki jih prinašajo njene komercijske ustanove. Vendar pa so ti dohodki taki, da za zvezine potrebe ne zadostujejo. Zato podpira zvezo tudi bankska uprava, občina, Zbornica za TOI. V interesu zvezne in splošnega napredka v propagandi tujskoga prometa pa bi bilo, da se subvencije zvišajo, ker zvezu sicer ne more v popolni meri izpoljevati svojih nalog. Bilanca izkazuje 2137 din dobica, kar je dokaz, da je bilo gospodarstvo kljub slabim razmeram dobro. Nato je bila dana odbor razrešica ter so sledile volitve. Z maleknostnimi spremembami je bil izvoljen dosedjan odbor. Mesto umrela prof. Jarca je bil v odbor izvoljen g. dr. Stelle in mestu dr. Vargazona in. Dilrich. Med odbornike je bil izvoljen tudi novomeški župan gosp. Pavčič ter ravnatelj zdravilišča Rog. Slatine Gračner. Nato so sledili nekateri predlogi, o katerih se je razvila živahnna debata.

Iz računskega zaključka je razvidno, da je zvez-

za v slabih gmotnih razmerah. Zivi zveza samo od dohodkov, ki jih prinašajo njene komerci

Ljubljana danes

Koledar

Danes, sreda, 17. junija: Adolf.
Jutri, četrtek, 18. junija: Efrem.

Lekarne. Nočno službo imajo: dr. Piccoli, Tyrseva 6, mr. Hočevar, Celovška 62, in mr. Gartus, Moste.

Kaj bo danes

Filharmonična dvorana: Ob 18.15 klavirski večerabsolutista visoke šole klavirskega oddelka na ljublj. konservatoriju g. R. Gallat.

Drevi ob 18 in četrtek izvaja v Filharmonični dvorani absolventi visoke šole drž. konservatorija v Ljubljani g. Reinhold Gallat naslednji program: Bach-Tausig: Tocata in fuga v d-molu. — Beethoven: Sonata op. 81 a. — Chopin: Fantazija v f-molu op. 49. — Skrjabin: Sonata — fantazija št. 9 op. 19. — L. M. Škerjanec: Dva nocturna (št. 1 in 6). — Papandopulo: Tocata iz cikla »Partita«. — G. Gallat je z odličnim uspehom absoluir klavirski oddel drž. konservatorija iz šole priznane pianista in profesorja g. Janka Ravnika. Spored, ki stane 3 Din, se dobi v knjigarni Glasbene Matice.

27. — 29. avtoizlet Plitvice — Senj — Crikvenica. Informacije daje izletna pisarna Okorn, hotel Sion, Ljubljana.

Promenadni koncert vojaške godbe dravske divizije bo v nedeljo 21. t. m. na ljubljanskem Gradu ob 15 otvoril letosnjo kresno prireditve ljubljanskega Rdečega Križa v korist siromašnim, podpore potrebnim prebivalcem. Na drugem kraju razenčnega zabavščica bo med prireditvijo koncertira godba ljubljanskih poštarjev, z grajskega stolpa in po sredini grajskega dreveroda pa se bo iz mogočnih zvočnikov tukajšnje tvrdke Radio Philips razlegala izbrana slovenska in slovenska zabavna glasba. — Med prireditvijo bo srečeval z velikim številom praktičnih dobitkov; glavni dobitek je pol ton (500 kg) prvorstnega trboveljskega premoga. — Vstopnilni k prireditvi z že javljenim pestrin sporedom, ki se bo končal ob 23, je samo dva dinara za osebo.

Nagrado tekmovalje Strelskih družine Mekinje. Vse družine pozivamo, da se v čim večjem številu udeležite nagradnega tekmovalja savezne strelske družine v Mekinjah pri Kamniku dne 20. in 21. junija 1936. — Ljubljansko strelsko okrožje.

Radio

Programi Radio Ljubljana

Sreda, 17. junija: 12.00 Zvoki iz Balkana (plošča). 12.15 Vremenska napoved, poročila 13.00 Napoved časa, objava sporeda, obvestila 13.15 Vse, mogoče, kar kdo hodi (plošče po željah) 14.00 Vremensko poročilo, borzni tečaj 19.00 Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda, obvestila 19.30 Nacionalna ura: Nas najboljši pripravnik in ramonopisec Bora Stanovič — ob 6. olatnici (Štiniški Kordić iz Belgradu) 19.50 Mravljeneck Potepeček (zvočna slika iz mraavlješke) — Izjavajoči člani radijske igralske družine 20.30 Producija gojenec državnega konservatorija v prostovlju 10 letnice podprtanjem konservatorija 22.00 Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda 22.15 Glasbeni slike (Radijski orkester).

Drugi programi

SREDA, 17. junija. *Belgrad I:* 19.30 Narodne pesmi 20.20 Müllerova komedija »Gumbo« 21.00 Prenos iz Ljubljane 22.00 Prenos iz kavarne — *Belgrad II:* 14.00 Mirinovičev predavanje »Poletje v jugoslovanskih planinah« — Zagreb: 20.30 Prenos iz Ljubljane 22.15 Narodne pesmi — *Dunaj:* 20.05 Mednarodne pevske tokme 22.10 Radijski orkester 23.45 Dunajska glasba — *Budimpešta:* 20.00 Madjarske in ciganjske pesmi 21.20 Madjarske uverturi 23.00 Jazz — *Trai-Milan:* 17.15 Komorna glasba 20.35 Prenos iz Rima 22.45 Plesna glasba — *Rim-Bari:* 17.15 Plesna glasba 20.35 Simfončni koncert 22.00 Orgle 22.45 Plesna glasba — *Praga:* 19.45 Offenbachova komična opera »Lepta Helena« 21.00 Orkestralni in vokalni koncert 22.15 Plošča — *Varšava:* 20.00 Plošča 21.00 Chopinove skladbe 21.30 Vokalni koncert 22.15 Komorna glasba 22.45 Plesna glasba — *Vsa Nemčija:* 20.15 Ura mlade generacije — *Berlin:* 20.45 Sem poletne noči — *Hamburg:* 20.45 Narodne pesmi severnjakov 21.30 Odločki iz »Prodane neveste« — *Klín:* 20.45 Večer na vasi.

Prosvetni dan

ZA GORENJSKO IN LJUBLJANSKO OKOLICO dne 5. julija 1936 v St. Vidu na Ljubljano.

PROGRAM:

- 4. julija:
 - Ob 18: Promenadni koncert.
 - Ob 20: Slavnostna proslava 70-letnice Blaž Potočnikove Čitalnice s pravljivo igro »Zlatoroge«.
- 5. julija:
 - Ob 6: Sveta maša zadužnica za umrle člane BPČ in žalna svečanost na grobu Blaža Potočnika.
 - Ob 7: Zbiranje pred cerkvijo, odhod k sprejetju na kolodvor.
 - Ob 8: Sprejem na kolodvoru, manifestacijski obhod.
 - Ob 9: Na igrišču zavoda sv. Stanislava cerkveni govor o 1050-letnici smrti sv. Metoda, sv. maša z ljudskim petjem, nato prosvetni tabor:
 - a) ob 70-letnici Blaž Potočnikove Čitalnice;
 - b) krščanska prosveta.
 - Ob 11: Sprejem gosp. bana in slavnostna otvoritev obritev razstave v ljubljanski soli.
 - Ob 15: Popoldanska služba božja.

Ob 15%: Ljudeksa zabava s koncertom na veličnem prostoru pred Ljudskim domom, tekmovalje narodnih noš, narodne igre (šehvanje, ples pod lipo), srečeval, prosta zabava.

Zatiranje sadnih škodljivcev

Na podlagi zakona o zatiranju bolezni in škodljivev kulturnih rastlin z dne 9. dec. 1929 je dolžnost vsakega imetnika kakrišnegakoli zemljišča, naj je lastnik, zakupnik ali uživalec, skiti svoje kulturne zoper rastlinske bolezni in škodljivce. Te morajo pravočasno zatirati z lastnimi močmi in sredstvi. Med škodljivev kulturnih rastlin spadajo pri nas v prvi vrsti sadni škodljivci, katere je pravočasno uniciti s škropljencem, da se ne razpase bolezni oz. škodljivci, najsibodo uši, gosenice ali glivice bolezni.

Mestno poglavarstvo opozarja lastnike vrtov in sadovnjakov, da zakon upoštevajo ter se po njem ravljajo. Mestno poglavarstvo bo na podlagi zakona § 20 malomarne lastnike sadovnjakov kaznovalo v prid kmetijskega sklada z globo od 10 do 300 Din. Zatiranje bo izvršilo mestno poglavarstvo na stroške obsojenca.

Mestno poglavarstvo je izdal vsem podružnicam sadiarsko-vrtnarskega društva na pomeriju

Senzacijonalen razmah Bodijeve afere po Sloveniji

V Belgradu glavni akter dr. Bodij — v Ljubljani njegov svak Nečajev

Ljubljana, 17. junija.

Vest, ki jo je objavil včerajšnji »Slovenski dom«, da namreč Bodijeve titropske afere s preprogami sega celo v Slovenijo in posebno v Ljubljano, je vzbudila splošno pozornost. Nekdo, razen organov, ki so vršili preiskave in razen osmulinov, ni mogel predvidevati, da se v Ljubljani in po ostali Sloveniji vrše že cele tedne točne in skrbne preiskave, ki jih vodijo carinske finančne in upravne oblasti.

Nečajev — stari znanec velesejma

Dočim je v Belgradu cela afera skoncentrirana predvsem na osebo dr. Bodija samega ter v zvezi z njim na Iliju Novakoviča, je za Ljubljano glavni akter te afere, brat Bodijeve žene Nečajev. Nečajev je bil svoj čas uslužben pri trgovcu s preprogami Neuhausu v Osijeku ter je po rodu Rus. Pozejne pa se je osamosvojil ter odpel v Osijeku lastno trgovino s preprogami.

Na ljubljanskem velesejmu je prihajal že prej, ko je bil uslužben pri Neuhausu in potem večko leto, ko je bil že samostojen. Vsega skupaj razstavlja Nečajev na ljubljanskem velesejmu svoje preproge že okrog deset let. Njegovi posli so vedno dobro uspevali. Le zadnja leta, ko je trgovski promet tudi na velesejmu nekoliko padel, so tudi Nečajevi posli malo nazadovali. Vendar pa je Nečajev ostal, kakor je bil: kavalir, kar se tiče plačila in vedno zaželeni gost na velesejmu. Trgovcem s preprogami se na ljubljanskem velesejmu izpolnilo dobro, kar Slovenci preproge cenijo in jih razmeroma radi kupujejo.

Brzjavna odpoved velesejmu

Tudi za letosnjo velesejmu si je Nečajev pri velesejmski upravi rezerviral 40 metrov prostora. Ta prostor so mu odzakali v paviljonu J. Toda kakih 8 dni pred otvoritvijo velesejma je Nečajev nenašoma poslal velesejmski upravi telegram, v katerem odpoveduje svojo udeležbo na velesejmu. To je bilo prav v času, ko so v Belgradu začeli odkrivati dr. Bodijeve titropske podvige.

Tako se je Ljubljanski začel brez vsakoletnega gosta — Nečajeva.

Bodijeve preproge na velesejmu

Kljub temu, da Nečajeva ni bilo na velesejmu, so preproge, ki jih je namenjal razstaviti Nečajev in ki jih je vtihotaplil nevarjenje v našo državo dr. Bodij, vendarle priznale na velesejmu. Razstavil jih je namreč eden od Nečajevih pomagacev — Batori. Toda tudi on jih je imel razstavljene le dva dni...

Skladišče Bodijevev preprog sredi Ljubljane

Budne oči carinskih in finančnih organov so kmalu ugotovile, da se velik del po Bodiju vtihotapljenega blaga nahaja v Ljubljani. V Ljubljano so spravili toliko množino blaga očvidno v prepiranju, da bodo razstavljeni in delati kupuje na velesejmu, česar si pa potem, ko je bilo odkriti, da Bodij, vendarle priznale na velesejmu. Razstavil jih je namreč eden od Nečajevih pomagacev — Batori. Toda tudi on jih je imel razstavljene le dva dni...

Kdo je zapleten v afero

Že iz same udeležbe pri transportih in pri skrivanju blaga se more sklepati, da je v to afero vmešano precej ljudi. So večinoma ljudje dokaj uglednega družabnega položaja. Značilno je, da je večina od njih prisla k nam brez sredstev, da so pa sedaj odlično situirani.

Način, kako so omenjeni Nečajevi pomagaci postopali, kaže, da je bila po omenjenih krajih krasno razpredena organizacija skupine, ki je imela naloge, da razpečuje vtihotapljeno blago. Kakor rečeno, so to ljudje, o katerih doslej ni bilo nobenega povoda za sum, da kakorkoli pomagajo razpečavati kakje preproge sumljivega izvora. Kakor je značilno, da je bila po omenjenih krajih lepo spravljeno, so oblasti nenašoma istočasno na vseh straneh izvršile preiskave, blago zaplenile, ljudi pa, ki so sodelovali, so arretirale in začisale. Kolikor nam je znano, v Ljubljani ni ostal nikdo v zaporu, ker to ni bila dana potreba. So namreč vsi priznali, so pa tudi ljudje, pri katerih ni nevarnosti, da bi pobegnili. Carinske oblasti so vrnile tudi zaplenjeni avtomobili, ker tudi v tem slučaju ne obstaja nevarnost, da bi avtomobil izginil.

Še vlonilci so dandanes — brez vesti

Ljubljana, 16. junija.

Značilno za brezravnost in brezvestnost sodobnih kriminalnih tipov je, da prav nič ne pomisljajo, koga bi si izbrali za svojo žrtev, kadar jim gre za to, da »obogatišči« na tujem računu, in da si prav nič ne težijo srca, če okradejo siromaka, ki večno manjšost desetkrat težje pogreša kot kakšen petčink — tisočaka. Pohlep po tujem blagu jih privira tako dalet, da si nazadnje začno žrtve sistematично izbirati vprav med revnimi sloji, ker imajo pri teh podvighih mnogo laži in manj riskantnih posel. Večina dobrih situiranih zemljanov je namreč pred vlonimi tako zavarovana, da jim zlepja in zgreda ne pride kdo do živtega. Revez pa svoje beratice pač ne more shraniti za deseterimi zapahi in zastražiti s evarilnimi tablicami: »Pozor! Hud pes! Vprav zato pa gospodje vlonilci revez tako radi počastijo s svojim obiskom.

Kje so tisti dobri časi...

V sili pes še muhe jé, pravi pregovor. Tako tudi nekaterim uzmočivem vse prav pride, kar zavojajo in iztaknejo: od navadnega robca, ki ga uboga delavščina žena obesi na vrv, do edinjih čevljiev in zakrapnih hlač, ki jih brezposeln protestarje hrani kot zadnjo »rezervo« za še hujše čase... Takšnih drobnih latvin okradenici navadno nit ne privajajo policiji, ker si misljijo: Policia se hujšim rečem ne more biti kos, kako naj se torej ukvarja s tako neznamnimi rečmi? Zivljenje jih je zadalo že toliko bre in prineslo toliko razočaranja, da nazadnje vdano prenesejše še to izgubo. Toda, če je kdo na tem svetu vreden obedobe, prezira in eksemplarne kazni, jo je gotovo vreden tat, ki si prisvoji lastnino takšnih usmiljenja vrednih ljudi.

Kje so tisti dobri etari časi, ko so bili gospodje razbojniki še tako prezeti romantike in socialnega čuta do trpežega bližnjega, da so ropali — bogatine in del svojega plena razdelili med — revez?! Sodobni razbojniki na žalost ne poznajo več nobene srčne kulture, vesti v romantične. Postali so — v skladu z dobo, v kateri živimo — popolni ciniki in anarhisti. Kamo smo prišli?

Vzel je kovčeg — naj pride še po ključ!

V Ljubljani je vse polno stanovanj: nekaj takšnih, v katerih se šopiri sam lukšuz in mnogo takšnih, v katerih niti sledu ni o njem. V eno izmed takšnih skromnih stanovanj na Mestnem trgu se je te dni v odsotnosti stanovalcev vtihotaplil dolej se neznan uzmočil in si prilastil, kar mu je

mesta Ljubljane po možnosti budžeta podporo, v svrhu zatiranja sadnih škodljivcev. Meščane vabi, da se glede sadjarških vprašanj, specjalno glede zatiranja obračajo na podružnice, ki so zaprosene, da dajo vsakemu pojasmilo, ali pa na agresivno mestnega poglavarstva.

Mestno poglavarstvo v Ljubljani.

Maribor

Drevi k predstavi Ljudskega odr. Ljudske odr. vprizori drevi ob 20 v dvorani na Aleksandrovi 6 vesel Nušičeve komedije »Sunčljiva oseba«. Je to poslovna predstava mariborskega gledališča igralca Maksa Furijana, ki je vzrasel na desku Ljudskega odr. od koder ga je angažiralo gledališče kot igralca. Maks Furijan je ves čas sodeloval pri Ljudskej odr. kot režiser. Predstava je brez vstopnine. Dolžnost vseh prijateljev Ljudskega odr. je, da se predstave udeleže.

V Marijino Celje priredi mariborski Putnik izlete z avtokarom dne 28.—29. junija, 3.—4., 7.—8. in 9.—10. julija. Cena vožnje 200 din.

Maratoni, zbor! Drevi ob pol 7 je sestanek vsega članstva na Livadi. Maratoni se udeleže Slovenskih slavnosti kot reditelj ter je dolžnost vsakega člana, da se sestanka, na katerem se bo razdelilo rediteljsko delo, udeleži.

Desetoboj za prvenstvo Maribora se vrši v soboto in nedeljo na igrišču SK Zeleznica. To bo predpriprava za državno prvenstvo v desetboju, ki se vrši v Mariboru pod pokroviteljstvom župana dr. Juvana dne 11. in 12. julija.

Olajšave za mariborske hišne posestnike

Maribor, 16. junija.

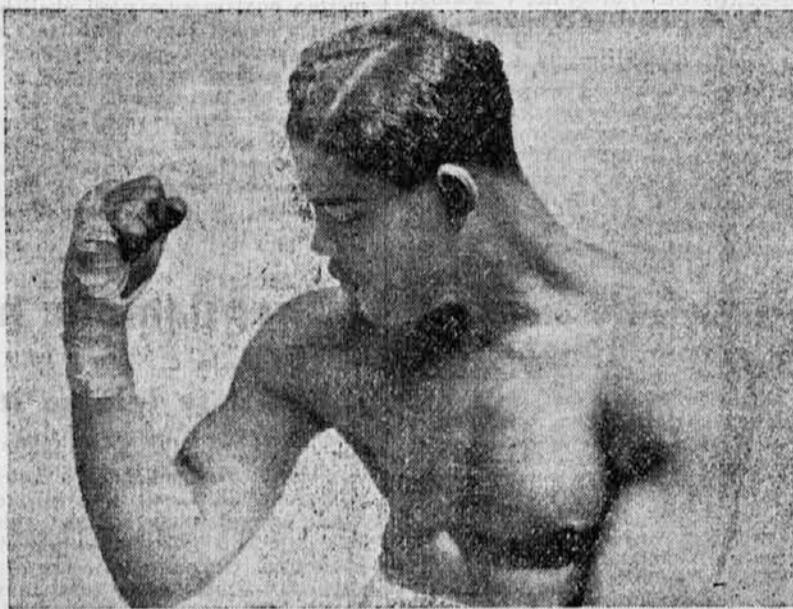
Nemiri v Palestini:

Učenci obrnili puške proti učiteljem

Velika Britanija je bila učiteljica Arabcev v vojevanju ob času njihovih bojev za samostojnost in neodvisnost med svetovno vojno. In šola, v katero so Angleži med vojno sprejeli Beduine, polnomade, kmete in meščane arabskih mest, je vzgojila vojake, ki so svoje orožje začeli obračati tudi proti svojim učiteljem. Kakor je gotovo, da je mladotursko, politično gibanje črpalo svoje nauke in političnih in državopravidnih nauk voditeljev francoske revolucije, da so tudi iz Amerike prihajali v Orient nauki, ki so pomagali vzbudititi in razgibati vzhodne narode, prav tako je gotovo, da so bili Angleži tihi, ki so, kakor na primer skrivenstveni polkovnik Lawrence, izučili Arabce v uporniskem duhu in temu pripadajoči vojni tehniki. V tem tiči tudi vzrok, da se znajo danes Arabci v Palestini na tako več in ogrožen način zoperstavljamti angleški vojski in policiji.

Plodovi Lawrencevih nauk

Da navedemo samo en primer iz zadnjih dni v času nemirov v Palestini. Severno od kraja Lydda so izvrzili Arabci bombni atentat na angleški transport, v katerem so se vozila ojačanja iz Egipta. Uspeh atentata je le toliko in le v tem izostal, ker so Angleži iz prezenosti poslali pred tem vlakom poseben izvidniški vlak, cigar vagoni so bili nato vorjeni le z navadnim balastom. Eksplozija na progi je zato naredila le manj pomembno škodo, človeške žrtve pri tem ni bilo nobene. Pijonirskega oddelku, kateremu je bila namenjena arabska bomba, se je posrečilo po kratkem času, ko so očistili progo, nadaljevati pot in dosegli o'pravem času na določeno mesto. Angleži so se moralni pri tem atentatu seveda spomniti na način boja Arabcev proti svojim oblastnikom, ker je bil atentat izpeljan tako,

Joe Louis, črni orjak, ki bo jutri branil svetovno prvenstvo v močni roki proti nemškemu bokserju Maxu Schmelingu.

kakor jih je bil med svetovno vojno polkovnik Lawrence učil in z njimi vred uničeval na ta način železnice v Hedžasiju. Eksplozije so kopilec stroj na stroj, tirnice so se krivile v vijuge, mostovi so trčali v zrak. Za nasipi pa so prezali na svojega sovražnika z novimi puškami in z dobro izvezbenimi poveljniki Arabci. Večkrat so se tudi Turki posluževali enakih mer opreznosti, kakor se jih morajo danes Angleži. Tudi oni so posilišali pred vojaškimi transporti izvidne vlake, da je atentat tistega, kateremu napadali niso nastavili pasti.

Dejansko ni nobene razlike med napadnimi in razdiralnimi metodami Arabcev iz onih časov, ko so bili še pod vodstvom Angležev, in med načini boja tistih Arabcev, ki so bili še do včeraj priatelji Angležev, a se danes najljepše borijo proti njim. V Palestini se danes bojuje pravzaprav neke vrste majhna vojna. Nauki polkovnika Lawrencea so rodili slab sad. Grenko je danes za Angleže, da se morajo ob teh nemirih spominjati imen treh svojih slavnih mož, namež polkovnika Lawrencea ter kapitanov Lewisa in Stokesa. O svojem preveratnem delu med Arabci je polkovnik Lawrence napisal knjigo z naslovom »Sedem stebrov modrosti«. V njej popisuje vsearabsko upornisko gibanje, ki je zrastlo pod njegovim vodstvom proti Turkom.

Iz Sirije in Mezopotamije na vse strani

Mladoturki so takoj prepovedali vsa arabska društva in združenja, čeprav so imela zelo liberalen program. To se je zdelo na uho zelo čudno, saj so bili prav Mladoturki, ki so v svoj narod prinašali liberalne ideje in izdali parolo: Turcijo Turkom. S tem so pa povzročili, da so se vsa društva pretvorila v tajna, iz njih so se rodila zarotniška gnezda, ki so se kmalu medsebojno začela povezovati.

Po prepovedi in ukinitvi društva »Akhua«, ki je bilo matica vseh ostalih zarotniških društev, so se začele ustanavljati nevarne podzemskie zarotniške bratovščine. Ta združenja niso imela na programu več zgolj versko socijalne reforme, kakor organizacije triplolitanskih Arabcev in Vahabitov v notranjosti Arapije, temveč so bila že v svojem začetku

svoji moći in upornosti se je ta pokret pokazal šele leta 1915. Da je ta čas tako kasno nastopal, ni samo vzrok svetovna vojna, v kateri so imeli Turki še dokaj ugoden strategični položaj, temveč mnogo bolj nesporazum, ki so se vselili med arabske voditelje. Redkokad so si bila ta tajna društva edina v tem, kdo naj vodi uporniško gibanje.

Iz Sirije in Mezopotamije na vse strani

Mladoturki so takoj prepovedali vsa arabska društva in združenja, čeprav so imela zelo liberalen program. To se je zdelo na uho zelo čudno, saj so bili prav Mladoturki, ki so v svoj narod prinašali liberalne ideje in izdali parolo: Turcijo Turkom. S tem so pa povzročili, da so se vsa društva pretvorila v tajna, iz njih so se rodila zarotniška gnezda, ki so se kmalu medsebojno začela povezovati.

Po prepovedi in ukinitvi društva »Akhua«, ki je bilo matica vseh ostalih zarotniških društev, so se začele ustanavljati nevarne podzemskie zarotniške bratovščine. Ta združenja niso imela na programu več zgolj versko socijalne reforme, kakor organizacije triplolitanskih Arabcev in Vahabitov v notranjosti Arapije, temveč so bila že v svojem začetku

»Kaj želite, gospod kapitan?« je vprašal mirno, poročnik. »Kako naj Vam pomagam s svojimi tanki?«

»Streljali so na mene in na moje ljudi, ubili so mi tri gonače,« je rjovel kapitan. »Poglejte, ali ne bi mogli podpreti nekaj teh kolib, da si malce oddahnemo.«

»Tres bien«, je odgovoril mladi častnik.

Vrnil se je s svojimi tanki, ki so takoj začeli rigati ogenj. Topovi kalibra 37 so metali iz sebe strele na strelom, šrapneli so se zabadal v hiši, odkoder so Druzi streljali.

Večina teh hiš je zgrajenih iz ilovice in iz lesa. Rušile so se druga za drugo, kadar je katero zadelo krogla. Mi smo gledali skozi okna in se zabaval nad tem prizorom. Kapitan pa se je medtem sprehajal sem in tja ter si zadovoljno mel roke. Zraven je mrmiral:

»Izvrstno, krasno.«

Kadar pa se je podrla hiša, je še pristavl: »Dobro je!«

Ko se mu je zazdelo, da je vojašnica zadosti rešena neprjetive soseščine in da ne grozi več nevarnost, da bi nas nasprotnik znova napadel, je kapitan zapovedal, naj ogenj ustavijo. Poročnik je pozdravil, stisnil kapitanu desnico, mali tanki so se z velikim ropotom začeli vrčati v Damask.

Ta začetek, s katerim so nas obdarili v Damasku je bil res krasen. Drugi dan nas je spet

cisto politična in nacionalistična. Iz dveh glavnih gnezd so se širile prevratne ideje. Eno gnezdro je bila takrat organizacija »Al Ahad« v Mezopotamiji, drugo pa »Fetah« v Siriji. Svoje mreže so potegnili tudi v Egipt.

Zarotniki na čelu turške vojske med svetovno vojno

Prav v knjigi polkovnika Lawrencea se da brati, kako so te zarotniške organizacije posegle v nacionalno življenje Arabcev, ne da bi jih turške oblasti sploh zasedle. V Siriji so se tako združili v svoje društvo, da ne bi to gibanje opazil paša v Damasku, veleposensniki, učenjaki in pisatelji, ki so se pri svojem delu posluževali priseg, svojih znakov, ki so imeli svoj časopis, in povrh se tajen sklad, s katerim so mogli financirati upore proti turški oblasti. Sele, ko so turške oblasti dobile v roke neke tajne papirje francoskega konzula, so spravile na dan toliko, da so nekateri nevarne razumnine pobile ali pa pregnale. Tragično je bilo za vojskujočo se Turcijo, da je imela v častniških vrstah premnog Arabcev, ki so bili aktivni članji teh prevratnih organizacij in so za svoje ideje delali tudi na fronti. Vso podporo pa jim je takrat nudila znana angleška vojnska organizacija Intelligence Service. Tako se je zgodilo, da je poveljal takrat, ko je pred nedavno umrl angleški general Allenby udaril na Jeruzalem, turški četam deželnim namestnik, član take arabske organizacije in da je neki drugi član te organizacije kot poveljnik premaganih turških čet iste zapeljal v Transjordanijo, torej v ozemlje, kjer je bilo nemogoče čete nanovo organizirati. Tudi po zaključku premirja so se še vedno takri zarotniki nahajali na poveljniških mestih turške vojske.

Arabska tajna zarotniška društva, v katerih so

Bavarske poklicne lovce šolajo čisto po vojaško.

Arabci izučili v tistem delu in zatajevanju, so danes spet vsa na delu. Arabski nemiri v Palestini pa kažejo, da si Arabci že in zahtevajo čisto drugačne rešitve vzhodnega vprašanja, kakor si ga pa zanimali Angleži, Franci in Društvo narodov. Spomenik generala Allenbyja, ki je osvojil Jeruzalem s pomočjo Arabcev samih, je danes tarča arabskih bomb, katere so si uvozili iz vseh strani sveta

Antilski cesar

Raphael Leonidas Truchillo y Molina, predsednik zamorske republike S. Dominga na največjem Antilskem otoku, vladala od leta 1930 kot neomejen poglavar z naslovom »generalissimus, častni doktor, dobrotnik nacije in rešitelj republike«. A tega mu je postal premašno, in je zadnji izjavil v senatu: »Moja dejanja dokazujejo, da sem vtelesen Cezar. Ponovil bom tudi velikega Nerona. Začpal bom San Domingo in zgradil novo lepo prestolnico. Nato ga je proglašil senat za antilskega cesarja in kmalu se bo vršilo kronanje. Crni vladar je nakopil veliko premoženje, ker je obdavčil v svojo osebno korist glavne deželne pridelek: sladkorini trs, sol in meso. Zgradil si je krasno palajoč in ima same ženske ministre. Vsi njegovi sinovi so visoki častniki. Celo najmlajši, 6letni Ramphis, je gardni polkovnik. Vsi uradni spisi, ki jih prejema cesar, so naslovjeni na »Mesijo, odrešenika, junaka, velikan«. Na strehi njegovega palajoč zari zvečer napis: »Bog in Truchillo!« Zadnja objavljena postava se glasi kratko: »Vse revolucije so strogo prepovedane.« Cesar je pokal vse politične nasprotuljne, v kolikor niso pobegnili v inozemstvo. A klub temu zelo skrbi za svojo varnost. Naročil je iz Amerike 12 oklopnih avtomobilov in palajoč straži 800 gardnih vojakov.

Novo poljedelstvo

Profesor Dunais je izročil francoski akademiji znanosti razpravo o takoj zvani »izčrpanosti zemlje«. Zakaj ne obrodi polje po večletnem obdelovanju kakor poprej? Zakaj se nanaša ta »utrujenost« samo na dolocene zelenjadne in žitne vrste, a se ne pozna pri kolobarjenju, če sadimo na mesto zelja in kumar grah, krompir, peso ali čebulo? Raziskovalec zatrjuje, da nakopiči sčasoma presnavljanje v tleh snov, ki zatira rastlinstvo koristne bakterije. Krstil jo je za »bakterofaga«. Če bomo poprepričali ali samo pobrizgal seme s kulturo primernih bakterij, bomo poljubno zadržali ali celo popolnoma odstranili sicer neizogibno »izčrpanost«.

Jetika ni dedna

»Revue de Paris« prinaša presenetljivo razpravo znanega strokovnjaka prof. Depréja, ki zatrjuje, da ni jetika nobena dedna bolezen. Otroci okužnih staršev se rodijo kot zdravi. Celotno zamejstvo v okuženem materinskom telesu ostane do konca razvoja popolnoma prost Kochovih palčic.

Otroci se okužijo šele pozneje, če bivajo pod isto streho z odraslimi bolnini, ker je jetika naležljiva. Nova ugotovitev je velikega socialnega pomena. Otroci jetičnih staršev lahko zrastejo popolnoma zdravi, če bodo stanovali ločeno od njih, v neukuenem stanovanju ter imeli dobro hrano.

Prijatelj A: Beži no, beži, kaj se boš delal norca iz mene.

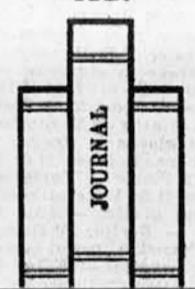
Prijatelj B: O, koliko norcev pa bi se dalo narediti iz tebe?

Prijatelj A: [V naglici] Več ze, kakor pa iz tebe!

Zdravnik (na javnem predavanju): To zdravilo prodajam že nad 50 let in še nikdar nisem skljal, da bi se kdaj pritožil. Kaj naj to pomeni?

Glas iz publike: ... da mrtveci ne morejo govoriti!

SALDA-KONTE
STRACE - JOURNAL
ŠOLSKE ZVEZKE - MAPE
ODJEMALNE KNJIŽICE
RISALNE BLOKE
ITD.

NUDI PO IZREDNO UGOĐNIH CENAH

KNJIGOVEZNICA

JUGOSLOVANSKE TISKARNE

PBEJ

K. T. D.

V LJUBLJANI

KOPITARJEVA ULICA 6

IL. NADSTROPJE

Osemnajsta je bila osamljena in odrezana od sveta. Čakala nas je z razprostrtnimi rokami. Ce smo hoteli priti do devetnajste, smo se morali še hujše boriti. Tudi tam so bili vsi neučni od veselja, ko so nas videli. Stari prijatelji so se trepljali po ramah in se objemali. Potem smo se spet vrnili.

Vračali smo se hitro, krogle so živilgale, druge pa so mijavkale in se odbijale od zemlje. Nenadno so se strelji pomnožili. Zdaj je postal ogenj vse hujši in hujši. Čeck nekaj časa se nam je posrečilo, da smo ugotovili i smer, iz katere je sovražnik streljal. Streljanje je prihalilo iz vasi, ki je bila zakrita z majhnim gozdom.

Polkovnih, ki je zapovedoval koloni, je izgubil potropljenje. Dal je povelje bateriji poljskega topništva, ki nas spremila.

Topničarji so začeli postavljati topove kar po cesti. Kompanija se je ustavila v njihovi bližini. Čudili smo se, kako so bili ti topničarji pripravljeni. To so bili vse sami mladi vojaki, ki so prišli iz Francije. Kmalu so izračunali razdaljo in začeli uspešno streljati. Eden, dva, tri, štiri. Vsak top strelja skoraj tako naglo kakor revolver. V vasi prasketajo naše šrapnele. Dvigajo se oblaki dima in prahu. Vsako minuto pada také dvajset šrapnel v vas. Zidovi se rušijo, hiše so zbiti v tla.

Vidimo, kako se prebivalci spuščajo v beg. Strašno dosti jih je, podobni so miravljam, ki se vzpenjajo na bližnje vrhunce. Ko smo gledali ta prizor, nam je odleglo. Za četrti ure smo v vas vrgli več kakor dvesto šrapnelov. Vsa vas je uničena.

Nazadnje je prišel naš kapitan kakor vihar. Bil je ves rdeč od besnosti. Pripeljal se je s tramvajem, na katerega so domaćini neprestano streljali. Večkrat se je vognili hotel prestrašiti, se vstaviti in se skriti pod voz, toda veliki nemški seržan iz naše kompanije je nameril nanj revolver in ga prisilil, da je ostal na svojem mestu. Po vsej ulici so zvijzgale kroglice, ki so padale iz hiš na levi in na desni. Tisto nekaj legjonarjev, ki so bili v tramvaju, je streljalo skozi okno voza.

Kapitan je bil, kakor sem bil že dejal, ves besen. Zdaj so se vračali tudi gonači mezgov iz Damaska, ki so si priborili pot s silo. Tri so domaćini ubili, nekaj pa jih je bilo ranjenih.

Kapitan je poklical trdnjava: »Pošli mi pol tucata tankov!« Kljub temu, da je kapitan besen, in kljub strahovitemu trušču in zmedi, je telefon brezhibno posloval.

Uro pozneje smo zagledali pet malih tankov. Držali in ropotali so, nazadnje pa so se postavili v vrsto pred vojašnico. Mlad topni-